

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **S. P.**

w przedmiocie wznowienia postępowania karnego,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 28 maja 2025 r.,

wniosku pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego M. W.

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Stanisława Stankiewicza od udziału w sprawie II KO 101/25,

na podstawie art. 42 § 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Stanisława Stankiewicza od udziału w sprawie o sygn. akt II KO 101/25.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy, orzekając w składzie jednoosobowym, w którym zasiadał SSN Marek Siwek, postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2025 r., sygn. akt II KK 470/24, oddalił jako oczywiście bezzasadną kasację wniesioną przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 22 kwietnia 2024 r., sygn. akt II Ka 332/23, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Garwolinie z dnia 10 lutego 2023 r., sygn. akt II K 651/21.

W dniu 15 kwietnia 2025 r. pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego M. W. wystąpił z pismem sygnalizującym potrzebę wznowienia z urzędu postępowania

kasacyjnego z uwagi na nienależytą obsadę Sądu rozpoznającego sprawę, w związku z udziałem w wydaniu orzeczenia sędziego SN Marka Siwka, powołanego na urząd sędziego SN w wadliwej procedurze.

Na podstawie zarządzenia Prezesa Izby Karnej sprawa ta, zarejestrowana pod sygnaturą akt II KO 101/25, została przydzielona do referatu sędziego SN Stanisława Stankiewicza.

W dniu 6 maja 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek oskarżyciela posiłkowego M. W. o wyłączenie sędziego SN Stanisława Stankiewicza od udziału w rozpoznaniu sprawy II KO 101/25 w związku z zaistnieniem okoliczności, mogących wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności, wynikających z faktu powołania go na urząd sędziego SN w tej samej, co sędzia Marek Siwek, dotkniętej wadą procedurze.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie.

Oskarżyciel posiłkowy wniósł o wyłączenie sędziego SN Stanisława Stankiewicza od rozpoznania niniejszej sprawy w związku z zaistnieniem wątpliwości co do jego bezstronności, ponieważ wadliwość powołania go na urząd sędziego Sądu Najwyższego, wynika z tych samych przyczyn, dla których strona sygnalizuje potrzebę wznowienia postępowania kasacyjnego z urzędu

Stanisław Stankiewicz został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego postanowieniem Prezydenta RP z dnia 14 czerwca 2024 r. na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., zawarty w uchwale z dnia 10 maja 2024 r., nr 313/2024. Wadliwość procedury powoływania sędziów z udziałem tzw. neo-KRS, wynikająca z niezgodności z Konstytucją składu tego organu po 2017 r., podnoszona jest także w piśmie pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, inicjującym postępowanie wznowieniowe w sprawie II KO 101/25. Zgłoszona w nim okoliczność polegająca na wystąpieniu w postępowaniu kasacyjnym w sprawie sygn. akt II KK 470/24 nienależytej obsady sądu, w związku z udziałem w składzie orzekającym sędziego SN Marka Siwka, powołanego na urząd w procedurze z udziałem tzw. neo-KRS, w równym stopniu odnosi się do sytuacji, w której został powołany na urząd sędziego SN Stanisław Stankiewicz, wyznaczony do rozpoznania niniejszej sprawy.

Orzekanie przez niego w sprawie II KO 101/25 prowadziłoby zatem do naruszenia zasady *nemo iudex in causa sua*, gdyż sędzia biorący udział w rozpoznaniu sprawy wypowiadałby się w kwestiach bezpośrednio również jego dotyczących. Mogłoby to wywołać zarówno u stron, jak i w odbiorze społecznym uzasadnione przekonanie o braku bezstronności i rzetelności sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2022 r., II KO 48/22 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2022 r., II KO 12/22), czemu należy zapobiec.

Niezależnie od powyższego zachodzi potrzeba wyłączenia sędziego SN Stanisława Stankiewicza od orzekania w niniejszej sprawie w związku z wystąpieniem ryzyka nieprawidłowej obsady sądu w postępowaniu wznowieniowym. Jak już wyżej wspomniano, Stanisław Stankiewicz został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w dotkniętej wadą prawną procedurze z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., czyli w sposób niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. W odniesieniu do sędziów Sądu Najwyższego tego rodzaju wada nominacyjna skutkuje każdorazowo uznaniem Sądu z ich udziałem za nienależycie obsadzony (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20). Jak trafnie wywiedziono w szeregu orzeczeń Sądu Najwyższego wydanych po zapadnięciu tej uchwały, zachowała ona moc obowiązującą, wiążąc wszystkie składy Sądu Najwyższego (art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym), a poglądu tego nie może zmienić fakt wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61 (zob. w tym przedmiocie postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 29 września 2021, V KZ 47/21 i z dnia 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22 oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, czy orzecznictwo w tzw. sprawach testowych - art. 29 § 5 u. SN: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2023 r., II KB 10/22 i z dnia 13 kwietnia 2023 r., III CB 6/23). Podobnie, a więc co do braku skutku prawnego wskazanego wyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego, ocenić należy te - zapadłe po podjęciu uchwały z dnia 23 stycznia 2020 r. - orzeczenia Sądu Najwyższego, w którego składach zasiadali sędziowie powołani w oparciu o

przepisy ustawy o KRS z 2017 r., jako dotknięte wadą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo z art. 379 pkt 4 k.p.c., a także inne wyroki Trybunału Konstytucyjnego, czy też dokonywane sukcesywnie zmiany ustawy o Sądzie Najwyższym, mające na celu wyłącznie zablokowanie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w zakresie dokonanych przez te organy międzynarodowe interpretacji wiążących Polskę norm traktatowych. Przeprowadzoną przez Sąd Najwyższy, w powołanych wyżej orzeczeniach, wykładnię przepisów ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o Sądzie Najwyższym, w powiązaniu z wykładnią przepisów konwencyjnych dokonaną przez wskazane wyżej Trybunały, Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni podziela i uznaje za własną.

Jako że wada nominacyjna, wynikająca z udziału w procesie powołania na urząd sędziego KRS po zmianach dokonanych w ustawie z 8 grudnia 2017 r., odgrywa szczególne znaczenie w przypadku sędziów Sądu Najwyższego – do których grona przystąpił dzięki tej procedurze Stanisław Stankiewicz - skutkując wystąpieniem nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., ilekroć w składzie Sądu Najwyższego zasiada osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek neo-KRS, koniecznym jest uwzględnienie wniosku o wyłączenie takiego sędziego od udziału w sprawie. Z analogicznych przyczyn już wcześniej wielokrotnie Sąd Najwyższy wskazywał na potrzebę wyłączenia sędziego SN Stanisława Stankiewicza od rozpoznania innych spraw, między innymi w postanowieniach z dnia 27 sierpnia 2024 r., IV KK 333/22; z dnia 21 listopada 2024 r., IV KK 339/24 czy z dnia 6 listopada 2024 r., I KK 147/24). Sąd Najwyższy przedstawione w powyższych postanowieniach stanowisko w pełni podziela.

Aprobując utrwalony już w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, iż w sytuacji wystąpienia ryzyka nieprawidłowej obsady sądu uzasadnione jest zastosowanie instytucji wyłączenia sędziego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 czerwca 2022 r., V KO 43/22; z dnia 23 czerwca 2022 r., II KO 48/22; z dnia 28 lipca 2022 r., V KO 69/22; z dnia 25 listopada 2021 r., I CSKP 524/21; z dnia 16 września 2022 r., III KK 339/22), należało uwzględnić wniosek

oskarżyciela posiłkowego o wyłączenie sędziego Stanisława Stankiewicza od udziału w niniejszej sprawie.

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie

[J.J.]

[a.ł.]